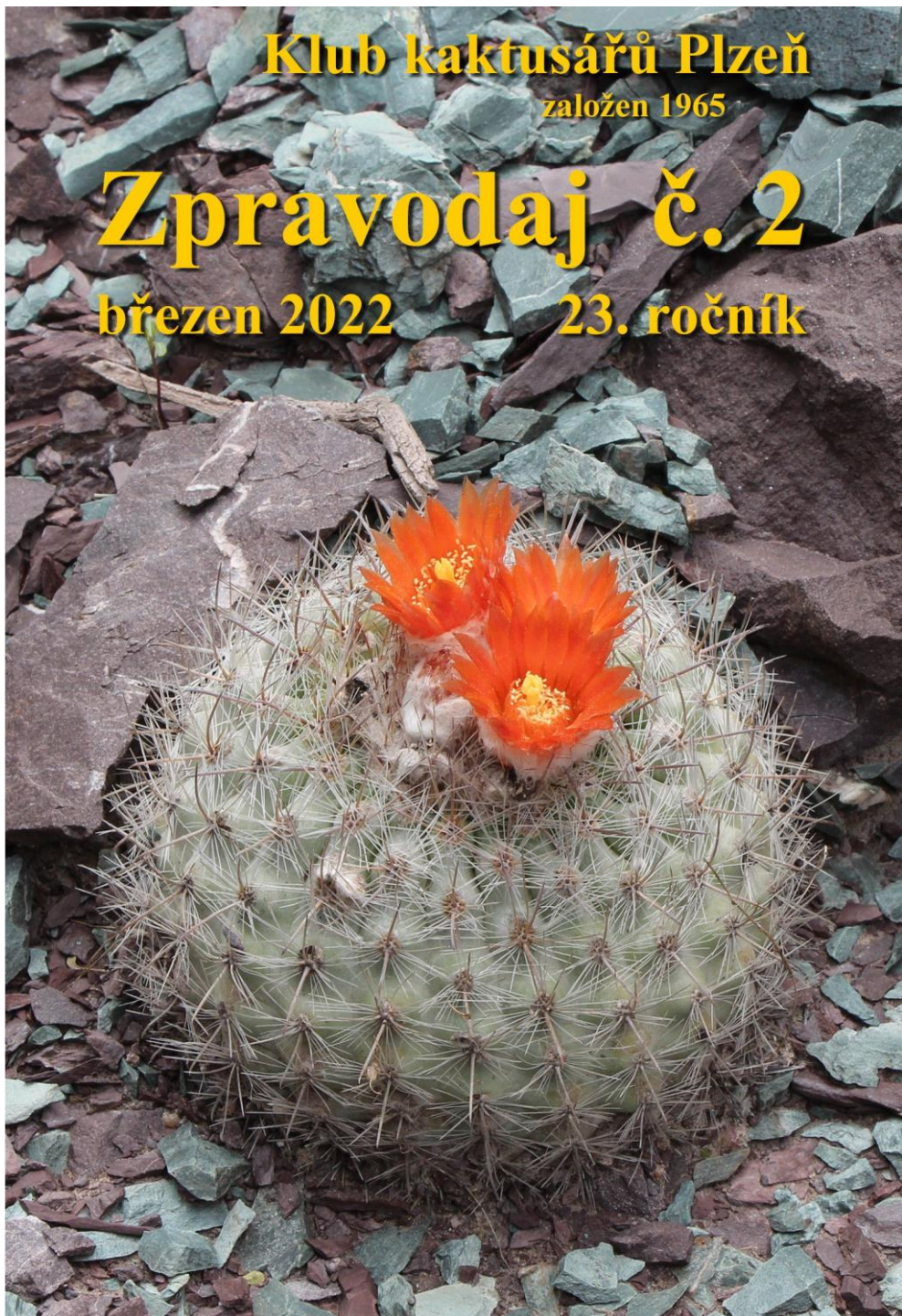

Klub kaktusářů Plzeň
založen 1965

Zpravodaj č. 2

březen 2022

23. ročník

Vážení přátelé,

jaro už klepe na dveře a pomalu se blíží doba, kdy budeme vynášet naše rostliny na letní stanoviště. V topeném skleníku s celoročním provozem už je jasné, že jaro je tady, ale i ty studené, netopené skleníky nám sluníčko pomalu ohřívá a už brzy bude čas je naplnit. Zima je pro nás pěstitelé vždycky dlouhá, ale ta letošní k nám byla nebývale milosrdná. Snad se to už nezlomí, a i jaro bude o poznání teplejší než to loňské. A snad to bude platit i o pandemii a vrátíme se už nadobro k normálnímu životu.

Únorovou schůzi jsme pro jistotu zrušili, abychom nikoho neohrozili novou variantou viru, která se opět vesele šířila i mezi těmi, kdo jsou očkovaní, nebo nemoc dříve prodělali, byť už nedostala šanci napáchat takové škody. Bylo to snad poslední omezení našeho klubového programu. Těšíme se, že se společně sejdeme na všech letos plánovaných akcích, ale také na četných neformálních setkáních a že si vynahradíme ty dva roky, kdy jsme museli mnohé oželeť. Držme si palce!

výbor Klubu kaktusářů Plzeň

1/ Program členských schůzí

měsíc	přednáška	tombola	nedělní návštěva
březen 2022	J. Bohata - Lophophory	J. Vinař	J. Jiška
duben 2022	P. Kuták - Ohlédnutí za uplynulým rokem	J. Musil	M. Hájek
květen 2022	L. Kanca - Naposledy v Mexiku (film)	P. Kuták	

Pozor změna: dubnová členská schůze se koná o týden dříve tj. již první dubnový čtvrtek 7. 4. 2022 z důvodu Velikonoc. Zároveň bude tato schůze schůzí výroční.

2/ Nedělní návštěvy

V březnu se konečně dočkáme plánované návštěvy u Honzy Jišky ve ŠtĚnovicích, tradičně v neděli po členské schůzi 13. 3. 2022 od 10 h. Od té doby, co Honza vybudoval celoročně vytápěný skleník, se nedokáže nabažít faktem, že mu mnohé kaktusy rostou a kvetou ještě v zimě a v předjaří a často nás zásobuje na WhatsAppu fotkami kvetoucích rostlin v době, kdy většina z nás ještě prožívá hluboký kaktusářský zimní spánek. Když máte skleník, který funguje celý rok, můžete si dovolit oproti zvyklostem, být velmi opatrně, zalévat některé rostliny i v zimě a to Honza umí. Pokud se tedy chcete potěšit kvítky již na konci zimy, určitě si tuto nedělní návštěvu nenechte ujít.

V dubnu, tedy o měsíc později, než bývalo každoročně zvykem, navštívíme Hájkovi v Třešňově. A jelikož jsme loni ani předloni nemohli přijít z důvodu známých okolností, bude zajímavé zjistit, co se za ty 3 roky změnilo. Návštěva se uskuteční týden před Velikonocemi, tj 10. 4. 2022 od 10 h.

3/ Společenská kronika

V únoru oslavil 80. narozeniny náš dlouholetý člen **František Maršálek**, který se před časem pokusil zredukovat sbírku a omezit kaktusaření. Brzy se ale přesvědčil, že kaktusaření je láska na celý život, a tak dnes znovu naplno kaktusáři a renovuje svoji sbírku. Přejeme mu nadále pevně zdraví a spoustu radosti z kaktusů do dalších let.

V dubnu oslaví svá jubilea naši dlouholetí a aktivní členové. **Milan Kúrka** oslaví 60. narozeniny a **Ladislav Hilburger** 75. narozeniny. Oběma ze srdce blahopřejeme a přejeme, aby i nadále byly kaktusy a sukulenty nedílnou součástí jejich života tak, jako ani jsou nedílnou součástí plzeňského klubu.

4/ Doplnění výboru Klubu kaktusářů Plzeň

Na únorové výborové schůzi byl dle Stanov čl. V odst. 3b za člena výboru Klubu kaktusářů Plzeň dočasně, tedy do doby nejbližší VČS, která posoudí jeho členství, kooptován Milan Kůrka. Milan má s prací ve výboru našeho klubu dlouholeté zkušenosti, zároveň je také členem výboru SČSPKS. Jsme rádi, protože bude vítanou posilou.

5/ Výroční členská schůze Klubu kaktusářů Plzeň

Bývalo zvykem, že se výroční členská schůze konala vždy v únoru. Loni tomu tak nebylo z důvodu hygienických opatření a bohužel i letos se únorový termín nepodařilo zrealizovat z důvodu právě vrcholící další vlny pandemie. Rozhodli jsme se tedy vyčkat, až se situace uklidní a bude možné se sejít bez zásadních omezení. Ta doba se zdá nastala, a tak výbor rozhodl o svolání Výroční členské schůze dne **7. dubna 2022 od 16 h** na obvyklém místě v **kulturním domě JAS**, Jablonského 39 v Plzni.

Pokud, se nebudete moci zúčastnit, prosíme vás o poskytnutí plné moci některému z členů klubu k vašemu zastoupení, aby schůze mohla proběhnout podle všech pravidel a byla usnášenischopná.

Pozor změna: dubnová členská schůze se koná o týden dříve tj. již první dubnový čtvrtek 7. 4. 2022 z důvodu Velikonoc. Zároveň bude tato schůze schůzí výroční.

6/ Zájezd Klubu kaktusářů Plzeň

Také se vám už stýská po společně prožitém víkendu během zájezdu po kaktusových sbírkách? Už jsou to 3 roky, kdy jsme naposledy vyjeli po kaktusových sbírkách, neboť poslední plánovaný zájezd na Slovensko v roce 2020 jsme museli zrušit. Situace se zdá být optimistická, a tak jsme se rozhodli zájezd letos uspořádat.

Abychom to trochu zjednodušili, rádi bychom navštívili sbírky našich členů ve vzdáleném okolí od Plzně, kam se běžně nedostaneme v rámci našich pravidelných nedělních návštěv. Termín je stanovený na poslední květnový víkend **od 28. do 29. května 2022**. Podrobnosti ještě nejsou k dispozici, neboť je to záležitost čerstvá a je třeba teprve vše řádně naplánovat a spočítat cenu, ale budeme vás co nejdříve informovat. Každopádně kdo máte zájem, můžete se už nyní hlásit pokladníkovi klubu.

7/ Výstava Klubu kaktusářů Plzeň

Máme pro vás velice dobrou zprávu. Plzeňská výstava letos bude v plném rozsahu v termínu **od 11. do 15. června 2022** na našem oblíbeném místě U Zvonu.

Po loňských problémech se zajištěním termínu a prostoru letos dopadlo vše tak, jak jsme chtěli. Letní divadlo se zde letos nekoná a o záměru zrušit veškeré akce na tomto prostranství se našťástí přestalo mluvit. Snad to někdo zase nepokazí nevhodným chováním v tomto prostoru. My určitě uděláme vše pro to, aby akce proběhla bez problémů.

A co je potěšitelné, ve stejném termínu se bude letos opět konat historický víkend a folklorní festival. Neměli bychom tedy mít o návštěvníky nouzi. Takže sázejte, množte a připravujte výstavní kolekce a samozřejmě vyšetřete si trochu času na pomoc s výstavou. Budeme potřebovat opět pomoci od každého z vás, abychom to zvládli.

Parodia stuemeri (Werderm.) Backeberg

(k fotografiím na titulní a zadní straně Zpravodaje)

Když jsem na své první cestě za kaktusy do Argentiny v roce 2012 navštívil Quebrada del Toro, bylo mi jasné, že pokud se ještě někdy vrátím znovu do Argentiny, určitě se vrátím i sem. Toto údolí pod sněžným kopcem Nevado de Chañi (5896 m) je prostě fascinující, s celkovou délkou přes 90 km a s výškovým převýšením přes 2600 m. Vstupní bránou je na jeho jižním konci Campo Quijano v nadmořské výšce 1521 m. Spodní část údolí je poměrně úzká a ohraničená vysokými horami. To samozřejmě jen zvyšuje dramaticčnost celé krajiny. Je zde také vlhčeji a tepleji. V letním, tedy vlhkém období, je tato část údolí zelená, porostlá bylinami a keři. Porost je ale řídký a zejména na okolních kopcích je mnoho příležitostí pro sukuletní flóru.

To, že je zde celkově vlhčeji dokazuje i přítomnost *Rebutia xanthocarpa* v různých varietách resp. formách (např. var. *dasyphrissa*, *citricarpa*). Jakmile se údolí začne zvedat, začne se i rozšiřovat a objevují se další kaktusy a sukulenty. Je třeba zmínit všudypřítomné *Trichocereus pasacana*, *Gymnocalycium spegazzinii*, ale také *Lobivia chrysantha* a *Parodia nivosa*, nebo překvapivě a vzácně i *Echeveria peruviana*. S narůstající nadmořskou výškou je údolí širší, o poznání sušší a také na kaktusy bohatší. Ve vyšších nadmořských výškách, přibližně od známé Fričovo zastávky u Puerta Tastil (2700 m), se přidávají *Pyrrhocactus umadeave*, *Parodia faustiana*, *Lobivia dragai*, *Puna mandragora*, *Airamposia* sp., o něco výše (cca 3200 m) i *Lobivia ferox* a v těch nejvyšších partiích *Mediolobivia* a *Soehrensia* (Abra Blanca 4180 m).

Po celé cestě ze spodní části Quebrada del Toro do Chorillos až do Puerta Tastil nás doprovázela také *Parodia stuemeri*. Zprvu spíše na skalách, kde je menší konkurence, později i v rovinách, kde již je vegetace sporadická. Je zajímavé, jak se rostliny proměňují.

Zprvu jsou rostliny poměrně řídké otrněné, a to i přesto, že rostou na exponovaných místech na skalách a je u nich poměrně dobře vidět šedozelená epidermis rostlin. Středové trny, které jsou zpravidla 4, jsou hnědavé, špička je často tmavší, a přestože jsou okrajové trny, kterých bývá až 25, bělavé, působí rostliny celkově tmavě. U Chorillos kvetly rostliny sytě červeně, často lze ale nalézt na různých stanovištích i rostliny s oranžovým až skoro žlutým květem, zejména ve vyšších nadmořských výškách, kde byly rostliny také více otrněné, stále však relativně málo na to, aby nebyla vidět jejich epidermis. Poslední výraznější populaci jsme pozorovali u Puerta Tastil (2700 m). Výše a dále v údolí byl jejich výskyt už sporadický a cca 15 km od Puerta Tastil u El Rosal (3200 m) jsme již rostliny nenacházeli.

V roce 2017 jsme se pokusili zajet do Quebrada del Toro od severu z náhorní plošiny. Krajina je tam výrazně sušší a vegetace minimální. Potěšilo nás však, když jsme narazili na skalnatý kopec, který byl posetý kaktusy. Byl jiný oproti ostatním kopcům, nebyl písčité, ale byl vyloženě skalnatý a tmavý. Kromě *Trichocereus pasacana*, *Lobivia ferox* a *Pyrrhocactus umadeave*, *Airampoa* sp. jsme zde našli nádherně vytrněné Parodie. Byly zcela zabalené do hustých převážně světlých trnů. Středové trny bylo obtížné rozeznat od vedlejších. Ty byly velice hrubé a také mírně odstávající, proplétající se mezi středovými trny, čímž umocňovaly hrubě otrněný vzhled rostlin. Byly také velmi světlé, někdy lehce nažloutlé, výjimečně nahnědlé, později však bílé. Okrajové trny byly mnohem silnější, zcela zabalující rostlinu tak, že prakticky nebylo možné vidět epidermis rostlin. Je zajímavé, že by se stále mělo jednat o *Parodia stuemeri*. I když jde o výskyt vzdušnou čarou 50 km od Puerta Tastil a tedy již v podstatě na samotném konci Quebrada del Toro v Altiplano v nadmořské výšce pře 3600 m! V literatuře jsem nalezl zmínku o *Parodia stuemeri* var. *robustior*, dával jsem si naději, že by se tedy mohlo jednat o tyto rostliny. Bohužel se má jednat o formu od *Parodia tilcarensis* z údolí Humahuaca, mylně přiřazenou k *Parodia stuemeri*. Podstatné ovšem je, že se jedná o nádherné rostliny a už dnes vím, že pokud se do těch končin ještě někdy znovu vydám, určitě se za nimi opět rád zastavím.

Jirka Musil

Klíčení drobnosemenných Parodií aneb čekání na správný okamžik

„Snad jen o lásce a ženách bylo popsáno více papíru než o výsevech. Nu nevádi! Zkusme ještě pokáčet kus lesa a vyzpovídejme se z toho, co víme, nebo jen tušíme, že by mohlo být dobré či užitečné pro jiné.“

Josef Jelínek, Zpravodaj Parodiofilů, rok 1974

Parodie patří k mým nejoblíbenějším rodům kaktusů. Co tak jezdím s kamarády po sbírkách, bohužel vidím, že se tyto nádherné kytičky moc velkému zájmu neteší. Když se dočítám, jak tomu bývalo v 70. a 80. letech minulého století, říkám si, proč tomu tak je? Já jsem tu dobu úplně nezažil, byl jsem ještě malý kluk, ale z vyprávění starších kaktusářů a dostupné literatury vím, že to byl velmi populární rod. Semen je dostatek. Důvodem může být jejich špatná klíčivost, možná to může být i schopností dopěstovat semenáčky do dospělé velikosti. Přeci jenom se jedná o pomalu rostoucí rostliny a přehmaty se neodpouští. Mám teď hlavně na mysli podrod *Parodia*, tedy ty drobnosemenné.

Není to tak dlouho, co zde Milan Kůrka popisoval jeho metodu výsevu do mechu. Milan je výborný pěstitel, a v podstatě je mým největším dodavatelem kvalitních rostlin tohoto rodu. Po přečtení jeho článku jsem si ale uvědomil, že já to dělám úplně jinak, a tak se zkusím o své zkušenosti podělit.

Pamatuji si, že někdy v devadesátých letech jsem dělal první pokusy s takzvanou Fleischerovou metodou. A protože v knihách se psalo o sklenicích, a plastové průsvitné krabičky, které by se daly hermeticky uzavřít, běžné nebyly, vysel jsem to do zavařovacích sklenic. Už v době výsevu jsem si lámal hlavu, jak to z nich potom dostanu ven. No a ono na to vyndávání nakonec ani nedošlo. Odjel jsem na internát, sklenice postavil na jižní okno a ponechal je svému osudu. Sluníčko a stěny sklenice udělaly své, a to málo co vylezlo, se jednoho dne uvarilo.

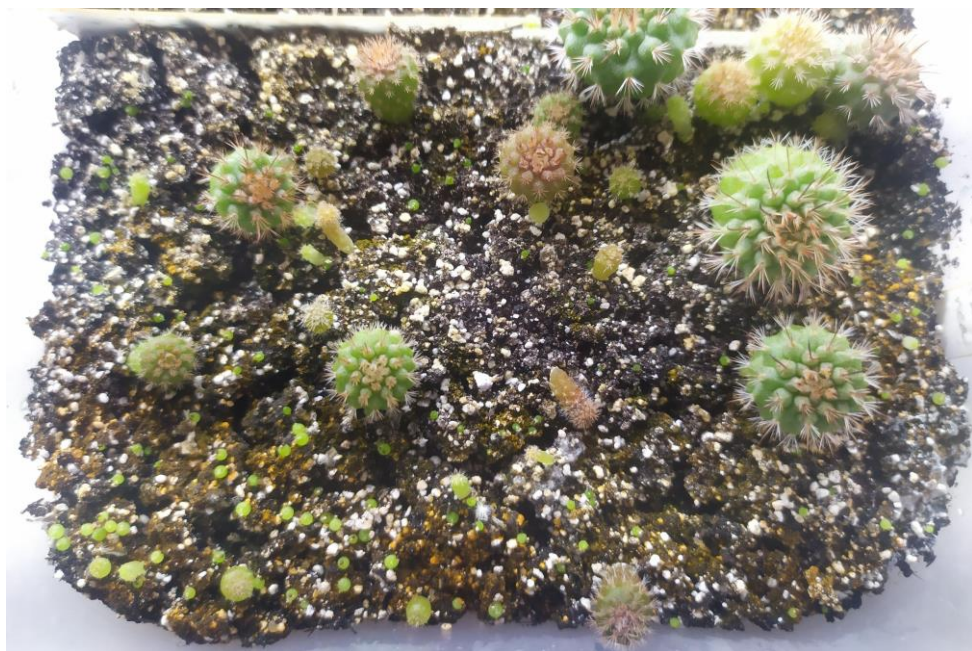
V posledních cca 8 letech jsem začal intenzivně vysévat drobnosemenné parodie znovu a úspěchy se dostavily. Za klíč k úspěchu považuji dvě skutečnosti, které zde zmínil už Milan. Substrát nesmí být přemokřený v době klíčení, a poté nesmí přeschnout v okamžiku, kdy semena vyklíčí.

Ideální se tedy jeví nechat “sklenice” zavřené pokud možno co nejdéle. Ještě lepší by bylo je neotvírat vůbec až do prvního pikýrování. Zkusil jsem tedy nikam nespěchat a ponechal výsevy zavřené déle než obvykle. Od několika měsíců jsem se postupně dostal k několika letům. Abych byl úplně přesný, zatím mám nejdéle zavřený výsev dva roky v kuse. Jaké bylo moje překvapení, když jsem zjistil, že semena, která jsem v minulosti považoval za špatně klíčivá, dokličují v několika vlnách. Děje se tak i po více než roce od výsevu. V minulosti bych ty krabičky dávno vysypal, odpikýroval bych si těch pár semenáčků a zanađával, že ta semena opět neklíčí.

Prostě je třeba si počkat, než se v uzavřeném prostoru krabičky vytvoří ideální podmínky ke klíčení. Takové podmínky nejsme schopni nijak předem nastavit. Musí se sejít správná vlhkost substrátu, správná vlhkost vzduchu a teplota prostředí. Je to logické, kdyby semena v přírodě vyklíčila hned po prvním dešti, hrozilo by, že miniaturní semenáčky následně zasnou. Proto je důležité krabičky pokud možno neotvírat, abychom si nevyvĕtrali vnitřní mikroklima.

Největším nepřítelem výsevů jsou řasy na povrchu substrátu, mechy a také plísňe. Okamžitou reakcí každého kaktusáře bývá otevření výsevní misky. To je ale přesně ta situace, do které se nechci dostat. Jak to tedy dělám?

Používám pevné plastové misky s dobře uzavíratelným víkem. Do misek nedělám odtokové díry. Na dno dám 1cm vrstvu drenáže takové, která dokáže nasáknout a udržet vodu (používám terramol, dobře by ale posloužila i antuka nebo zeolit).

rok starý výsev začal dokličovat

výsev starý 15 měsíců letos již přepikýruji

semenáčky parodií z okruhu microsperma staré 5 let

kvetoucí parodie ve sbírce autora článku

Do rohu krabičky nalepím plastovou trubičku, která po dosypání substrátem slouží k doplňování vody do spodní části krabičky. Na vrstvu drenáže nasypu 1cm hrubého výsevního substrátu a na ní 1 cm jemného výsevního substrátu. Substrát používám komerčně vyráběný. Jedná se o rašelínový substrát k výsevu a množení, který už je propařený a neobsahuje houby a škůdce. Substrát přeseji jemným sítkem, tím dostanu jemnou a hrubou část, jak jsem o ní psal výše.

Jemný substrát smíchám 1:1 se stavebním perlitem. Přesto, že se jedná o průmyslově propařovaný substrát, ještě ho jednou propařím, a to na 20 minut v mikrovlnce na nejvyšší výkon. Jakmile substrát vychladne a mám ho rozložený ve výsevní krabičce, přidám vodu přes trubičku pomocí injekční stříkačky. Množství vody je třeba vyzkoušet, liší se od velikosti krabičky. Vodu používám kondenzovanou ze sušičky na prádlo, ne jinou.

Pak může dojít konečně k výsevu. Ještě dodám, že ta drobná semena nijak neošetřuji, plísň se mi u těchto semen nevyskytují. Ideální je vysévat jednotlivé druhy do samostatných krabiček. Nevýhodou může být větší zábor místa ve výsevníčce, nebo malé množství semen na velikost krabičky. Proto vysévám i společně výsevy. Důležitá je ale vhodná kombinace druhů, a to i v rámci jednoho rodu. Přeci jenom některé druhy rostou rychleji. Jaká je ta správná kombinace vám ukáže až praxe. Sám jsem občas nakombinoval nevhodné druhy do jedné krabičky, a proto je dobré si vést alespoň nějaké základní poznámky k výsevům.

Pokud to není nutné, krabičky vůbec neotvírám, a když už, tak jen na dobu nezbytně nutnou. Výsevy provádím od října do března, tak jak semena dochází od dodavatelů. Výsevy umísťuji pod LED pěstební osvětlení, svítím jim 12 h denně, a to nepřetržitě celý rok. Pak už se jenom kochám, jak to krásně a pomalu roste. Vodu doplňuji minimálně, vždy injekční stříkačkou přes trubičku - podmokem. Důležité je substrát neupleskat horní zálivkou, aby byl pořád vzdušný a kyprý.

Co dodat na závěr? Chce to trpělivost a nevzdávat se, když to občas nevyjde. Parodie se pak umí hezky odvděčit. Kvetou opakovaně po celou sezonu.

A pan Jelínek by řekl: „*Jdu tedy do budoucna s nadějí, ale ne jistotou, že výsledky budou výborné. Kdybych všechno věděl a vycházelo by všechno jako podle pravítka, napětí a vzrušení bych musel nahradit čtením detektivky.*”

Václav Adámek

Cestovatelův průvodce gastronomií

Milanesa (a Napolitana)

Už jsem na světě nějaký ten rok a trochu jsem se podíval za hranice rodné hroudy. Proto vím, že na jídlo, které obsahuje kromě masa také vajíčko a strouhanku, lze narazit po světě celkem často. Kupodivu i v Číně. My našemu „národnímu“ pokrmu říkáme řízek, rakušáci schnitzel a Argentinci: Milanesa. Maso, výchozí surovina, je region od regionu různá. Výsledek na celém světě je vždy podobný: masná placka méně či více přismahlá.

Za milanesu vděčí argentinská kuchyně italským imigrantům, kteří sebou přivezli recept na cotoletta alla milanese, tedy telecí plátek ve vajíčku a strouhance smažený na másle, případně olivovém oleji.

Příprava je jednoduchá. Hovězí plátek, tenký, jak jen to jde nejméně, osolit, opepřit, potřít prolisovaným česnekem a jemně sekanou petrželí. Pak už jen protáhnout vajíčkem, obalit ve strouhance z bílého pečiva a položit na páněv slabě pobryndanou (olivovým) olejem. Vložit do trouby rozpálené na 225°C na pár minut z obou stran. Hotovo, jednoduché. Jako příloha smažené hranolky a zeleninový salát. Když chcete „luxusnější“ jídlo, tak i na to Argentinci mysleli: Milanesa Napolitana.

Milanesa Napolitana

To se vezme hotová milanesa, potře se rajčatovou omáčkou jako pizza, poklade plátkem šunky (není podmínkou), posype strouhanou mozzarellou či jiným sýrem a zapeče v troubě. Podává se stejně jako obvyčejnější verze.

My kaktusáři narazíme na milanesu obvykle v oblastech, kde bývá dosti sucho, skot je pohublý, maso má tužší, a tudíž nejde dost dobře grilovat. Ale zase se tam dají najít parádní kousky: elegantní denmozy, impozantní soehrensie, roztomilé parodie a nespočet gymen. Krajina je to rozptýleně osídlená, městečka od sebe bývají několik desítek kilometrů. A v městečku bývá mimo jiné hostinec a masna. V hostinci dost často bývá otfískaný umakartový stoleček, často doplněný ošoupaným plastovým ubrusem. Je to rozdíl oproti našim restauracím, ale dá se přes to přenést, když je uvnitř čisto. Toalety nehodlám komentovat a do kuchyně zásadně nenahližím, nechci-li zahynout hladem.

Ovšem párkrát jsem měl, bohužel, možnost vidět, kde a jak vzniká ten krásně tenký plátek masa. V místnosti s dokořán otevřenými vraty, která připomínala něco mezi garáží a skladištěm, jen tak viselo torzo krávy. Vedle stál ušmudlaný stoleček a na stolečku stroj, kterým se u nás krájí uzeniny. Teplota? Mouchy? Kdo by takové malichernosti řešil, však jsem výše psal, že trouba musí být rozpálená na 225°C.

Jirka Konstantinovič

Výsev semen na vatu

Variací na výsev je mnoho. Toto je možná také způsob, který stojí za vyzkoušení. Před několika lety jsem provedl malý experiment s výsevem semen lithopsů na vatu.

V Petriho misce jsem rozprostřel vrstvu vaty, tu jsem navlhčil převařenou vodou, vysel nařídtko semena a přiklopil víčkem. Semena v misce úspěšně vyklíčila.

výsev lithopsů po 3 letech, v květináči lze spatřit také zbytky vaty

Po nějaké době, přesnější údaj už si bohužel nepamatuji, ale bylo to v řádu několika týdnů, jsem miskou otevřel a vatu i se semenáčky přenesl na povrch normálního kaktusového substrátu v květináči devítce. Malé semenáčky jsem opatrně obsypal jemnou pempou, aby vata byla úplně zakrytá. Substrát jsem pravidelně vlhčil a semenáčky rychle a bezproblémově rostly. Tímto přenesením úplně odpadlo první pikýrování a přišlo mi, že mladým rostlinkám prospívá rovnoměrné zásobování vodou z vatové podložky.

Po cca 3 letech je výsledek vidět na fotce. Když jsem rostlinky poté rozebíral, ještě tam zbytky vaty byly patrné, ale nebyl problém je od rostlinek oddělit. Bylo to až podezřele snadné a jednoduché a asi by to chtělo důkladněji prozkoumat a vyzkoušet i třeba se semeny kaktusů.

Pepa Skála

Tento zpravodaj vydává pro své členy Klub kaktusářů Plzeň, z. s., Žižkova 1663/45, 30100 Plzeň, IČ: 01798472, bankovní spojení: 2701158336/2010, klubové internetové stránky: kkplzen.eu, náklad: 150 výtisků. Veškeré náměty, podněty, připomínky můžete sdělit každému členu výboru, e-mail: vybor@kkplzen.eu, články a fotografie zasílejte na e-mail: Laabus@seznam.cz
Zpravodaj č. 3/2022 vyjde 12. 5. 2022

Bezplatné

Parodia stuemeri, Altiplano, Argentina

Parodia stuemeri, Altiplano, Argentina